

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО ПРАВА
І ПІДПРИЄМНИЦТВА ІМ. АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА НАН УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. О. ГОНЧАРА
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
ГРУЗИНСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЮБЛЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВЕНІЯ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АВІАЦІЇ РЕСПУБЛІКИ АЗЕРБАЙДЖАН
УНІВЕРСИТЕТ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (СЛОВАЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ КЮРІ-СКЛОДОВСЬКОЇ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛАНКАШІРУ (КІПР)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НІНГБО (КИТАЙ)

ЮРИДИЧНА НАУКА І ПРАКТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО ПРАВА
І ПІДПРИЄМНИЦТВА ІМ. АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА НАН УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. О. ГОНЧАРА
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
ГРУЗИНСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЮБЛЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВЕНІЯ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АВІАЦІЇ РЕСПУБЛІКИ АЗЕРБАЙДЖАН
УНІВЕРСИТЕТ КОМЕНСЬКОГО В БРАТИСЛАВІ (СЛОВАЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ КЮРІ-СКЛОДОВСЬКОЇ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛАНКАШПРУ (КІПР)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НІНГБО (КИТАЙ)

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**«ЮРИДИЧНА НАУКА І ПРАКТИКА:
ВИКЛИКИ ЧАСУ»**

Том II

12 березня 2015 року

Київ 2015

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Кулик М. С., ректор Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, професор;

Харченко В. П., проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету, доктор технічних наук, професор;

Сопілко І. М., директор Юридичного інституту НАУ, доктор юридичних наук, доцент;
Калюжний Р. А., професор кафедри теорії та історії держави і права Юридичного інституту НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Бородін І. Л., завідувач кафедри теорії та історії держави і права Юридичного інституту НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Гончарук С. Т., завідувач кафедри конституційного та адміністративного права Юридичного інституту НАУ, кандидат юридичних наук, професор;

Лихова С. Я., завідувач кафедри кримінального права і процесу Юридичного інституту НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Мацуков Р. О., завідувач кафедри цивільного права і процесу Юридичного інституту НАУ, кандидат юридичних наук;

Боярська З. І., завідувач кафедри повітряного та космічного права Юридичного інституту НАУ, кандидат історичних наук, доцент;

Шишка Р. Б., завідувач кафедри господарського права і процесу Юридичного інституту НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Антипенко В. Ф., завідувач кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин НАУ, доктор юридичних наук, професор;

Череватюк В. Б., директор навчального центру проблем повітряного та космічного права, кандидат історичних наук, доцент.

Адреса редакційної колегії:

03058, Київ, проспект Космонавта Комарова, 1, корп. 1, ауд. 458

Тел. (044) 406-79-71

e-mail: pravo@nau.edu.ua

Юридична наука і практика: виклики часу: [Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Т. II, м. Київ, Національний авіаційний університет, 12 березня 2015 р.] 288 с.

Ця праця є результатом досліджень, які були апробовані на V Міжнародній науково-практичній конференції «Юридична наука і практика: виклики часу»

Відповідальний за зміст праці: професор та аспірантів.

Відповідальний за редакцію: професор та аспірантів з думкою редакційної колегії.

Відповідальний за дизайн: професор та аспірантів.

Відповідальний за верстку: професор та аспірантів.

© НАУ, 2015

© НАУ, 2015

© Видавець ТОВ МП ЛЕСЯ

Розділ I. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	10
Берлах Н. А. Problems of corporate raids and reasons for their spreading in Ukraine.....	11
Берлах М. С., Берлах Н. А. The current state of European administrative law	13
Берлах С. Р. Проблеми визначення законодавчої конструкції об'єктивної сторони складу злочину в небезпеці.....	16
Берлах С. Р., Сіроченко Т. В. Характеристика інституту крайньої необхідності як обставини, що виключає впевненість діяння у сфері дорожнього руху	18
Берлах С. Р., Ткачик І. М. Відповідальність авіаційного медичного персоналу	21
Берлах І. В. Відповідальність за невиконання рішень Європейського суду з людських прав	23
Берлах Р. М. Вплив злочину – перешкодження законній професійній діяльності журналістів	26
Берлах О. В. Систематизація кримінально-правових принципів	28
Берлах М. Б. Кримінальні злочини військових: необхідність змін	30
Берлах Т. Ю., Сидорова К. І., Овдєєва Г. Г. Актуалізація підходу щодо допиту неповнолітніх різних вікових категорій	33
Берлах І. П. Актуальність територіального та персонального принципу.....	35
Берлах В. П. Актуальні аспекти сучасного законодавства про діяльність органів прокуратури в Україні	38
Берлах О. В. Актуальні кримінально-правові заходи	40
Берлах Н. В. Карпенко Н. В. Актуальні проблеми досудового розслідування злочинів в установах виконання покарань	44
Берлах О. М. Крук О. М. Актуальні організаційно-правові особливості діяльності установ виконання покарань	47

<i>Колодін Д. О.</i> Дослідження ставлення населення до «позбавлення виборчих прав» як виду покарання.....	50
<i>Колос М. І.</i> Права, за якими судиться малоросійський народ: кримінальна відповідальність за зраду	52
<i>Корчак Н. М., Корчак Я. О.</i> Прокурорський нагляд як напрям правозахисної діяльності органів прокуратури у сфері транспорту (на прикладі галузі цивільної авіації)	55
<i>Кочнєва А. О.</i> Щодо кримінальної відповідальності юридичних осіб	57
<i>Кревсун О. М.</i> Окремі питання заміни невідбутої частини покарання більш м'яким як елемент прогресивної системи виконання покарань	60
<i>Ланцедова Ю. О.</i> Можливості розвитку окремих принципів кримінального провадження України	63
<i>Леонов Б. Д.</i> Щодо напрямків реалізації державної політики у сфері боротьби з тероризмом	65
<i>Лихова С. Я., Нечипорук М. Ю.</i> Кримінальна відповідальність за порушення правил польотів.....	68
<i>Лихова С. Я., Садовський М. В.</i> Кримінальна відповідальність за диверсію (ст. 113 КК України)	71
<i>Лихова С. Я., Фіщук В. С.</i> Особливості об'єктивної сторони у складах злочинів на повітряних судах	73
<i>Міщук І. П.</i> Окремі недоліки конструкції деяких статей КК України, що передбачають заподіяння смерті	76
<i>Мусиченко О. М.</i> Зрозумілість кримінального закону на лексичному рівні	78
<i>Навроцький В. О.</i> Революція гідності під кутом зору КК України	81
<i>Науменко Ю. О.</i> Питання кримінальної відповідальності юридичної особи, шляхи вирішення	85
<i>Однолько І. В., Чернуха Г. О.</i> Соціально-економічні та правові детермінанти вчинення злочинів, пов'язаних з обігом державних коштів	87
<i>Осипенко І. П., Асєєва М. А.</i> Застосування техніко-криміналістичних засобів для попередження та розкриття злочинів проти власності	90

	<i>Липенко І. П., Бугрим М. П.</i>	
50	Особливості криміналістичної характеристики злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	92
	<i>Степаненко Л. А., Берднік І. В.</i>	
52	Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони	94
	<i>Догоридинський В. М., Степаненко О. В.</i>	
	Відношення принципів доцільності та законності кримінального права	97
	<i>Допович В. П.</i>	
55	Окремі проблеми встановлення кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації	100
57	<i>Рицина І. О.</i>	
	Принципи Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод	102
60	<i>Рицина І. О., Демиденко А. С.</i>	
63	Незаконне захоплення повітряних суден	105
	<i>Рицина І. О., Меренкова В. О.</i>	
65	Кримінальна відповідальність пілотів на початку становлення цивільної авіації	107
	<i>Рибікова Г. В.</i>	
68	Досвід Європейського Союзу в сфері проведення правової експертизи нормативно-правових актів	109
	<i>Рибікова Г. В., Смолій Г. С.</i>	
71	Поняття «інтерес держави» в представницькій функції прокуратури	112
	<i>Гаменюк О. О.</i>	
73	Окремі зауваження до посилення кримінальної відповідальності за порушення виборчих прав громадян	114
	<i>Госніна О. В.</i>	
76	Конфіденційна інформація про особу як предмет злочину (ст. 182 КК України)	116
78	<i>Годосієнко А. О.</i>	
81	Проблеми стажування кандидата в адвокати	118
	<i>Диганій С. О.</i>	
85	Евтаназія – вбивство чи милосердя	120
	<i>Диганій С. О., Земляк І. Я.</i>	
87	Законодавче регулювання кримінальної відповідальності осіб екіпажу повітряного судна України	124
	<i>Черненко М. П.</i>	
90	Кримінально-правові гарантії виконання покарання у виді штрафу	125
	<i>Юзікова Н. С.</i>	
90	Довіра до соціальних інститутів суспільства у системі запобігання протиправній поведінці неповнолітніх: історико-правовий погляд	128

<i>Ярмиш Н. М.</i> Про співвідношення юридичних понять «службова особа» та «посадова особа»	130
--	-----

РОЗДІЛ 2. ПРИВАТНЕ ПРАВО ЯК ЕФЕКТИВНИЙ РЕГУЛЯТОР СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....133

Вступ	
<i>Давидова Н. О.</i> Установа як організаційно-правова форма вищого навчального закладу	134
<i>Жилкова А. А.</i> Особливості розвитку приватного права в Словачькій Республіці та Україні .	137
<i>Мартыненко И. Э.</i> Правовые последствия обнаружения клада по законодательству Беларуси и Украины	139
<i>Машаров Р. Н.</i> К вопросу о методике формирования механизма правового регулирования ссудо-сберегательных жилищных отношений	141
<i>Сняк С. В.</i> До питання захисту авторського права в Україні.....	145
<i>Смикова Н. В.</i> Інтернет-сайт як об'єкт цивільних прав	148
<i>Foretnyi D.</i> Wind of change. Stakeholder capitalism	150
<i>Белуга Ю. М., Радченко Я. М.</i> Поняття права власності подружжя.....	153
<i>Белуга Ю. М., Шевченко Т. М.</i> Особливості спільної власності подружжя	155
<i>Биркович О. І.</i> Поняття, ознаки зобов'язань із заподіяння шкоди	157
<i>Биркович Т. І.</i> Умови охорони об'єктів авторського права.....	159
<i>Білоусов В. М.</i> Інститут комерційної таємниці в законодавстві України: поняття і шляхи вдосконалення	162
<i>Бутрин Н. С.</i> Договір дарування чи купівлі-продажу корпоративних прав?	164
<i>Вавженчук С. Я.</i> Кодифікація трудового законодавства України: проблеми юридичної техніки	167
<i>Вавженчук С. Я., Рябченко Т. О.</i> Проблеми нормативно-правового забезпечення морського перевезення вантажу.....	169

<i>Зв'язенчук С. Я., Саква М. О.</i>	
Проблеми розвитку франчайзингу в Україні	172
<i>Зв'язенчук С. Я., Сирота І. І.</i>	
Проблема визначення правової природи процентів за користування чужими грошовими коштами	174
<i>Зв'язенчук С. Я., Фулей Г. І.</i>	
Виконавчий напис нотаріуса в системі захисту суб'єктивних цивільних прав	176
<i>Здзєєв Р. Г.</i>	
Субсидіарне застосування конституційних основ цивільного законодавства	179
<i>Зишновецька С. В.</i>	
Сучасні тенденції розвитку науки трудового права	182
<i>Зишновецький В. М., Ваховська К. А.</i>	
Діє питання про нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю в Україні	184
<i>Зозуляк І. В.</i>	
Види та правова природа права на комерційну таємницю	187
<i>Золотенко Л. П.</i>	
Трудовий договір за законодавством Об'єднаних Арабських Еміратів	189
<i>Зоренко О. О.</i>	
Міжнародний досвід соціального обслуговування сімей з дітьми: перспективи його запровадження в Україні	193
<i>Зотченко І. П.</i>	
Питання виникнення відносин щодо перевезення пасажирів автомобільним транспортом	195
<i>Зубарев С. В.</i>	
Сторонні договори на сучасному етапі в цивільному праві	198
<i>Зубяков В. Р.</i>	
Актуальні питання сутності юридичної природи договору купівлі-продажу цінних паперів із зобов'язанням зворотного викупу (репо) за законодавством України	203
<i>Зубилюк Д. Є.</i>	
Діє питання становлення орденського права в добу хрестових походів	207
<i>Зубичська Н. С.</i>	
Відповідальність за невиконання договору про надання туристичних послуг	210
<i>Зубицький Х. В.</i>	
Дотримання прав споживачів при рекламуванні товарів та послуг в Україні	213
<i>Зубов О. Я.</i>	
Діє питання недоторканності приватного життя працівника в трудових відносинах	216
<i>Зубов О. О.</i>	
Діє перспективи вдосконалення діяльності Державної судової адміністрації України в сучасних умовах	218

<i>Лов'як С. С.</i> Інтереси дитини у контексті юридичної природи батьківських прав і обов'язків	221
<i>Луц Д. М.</i> Перевезення тварин залізничним транспортом	223
<i>Маковій В. П.</i> Правова природа терміну як темпорального обмеження суб'єктивного права інтелектуальної власності	226
<i>Машиуков Р. О.</i> Новели законодавства, спрямованого на забезпечення суб'єктивних прав учасників садівницького товариства	228
<i>Мельник К. Ю.</i> До проблеми реформування пенсійного забезпечення у сучасних умовах	231
<i>Мовчан О. В.</i> Зміст права на житло дитини	234
<i>Омельченко Г. В.</i> Деякі питання самозахисту авторських прав в мережі Інтернет	236
<i>Оніщенко О. В., Степанова Ю. О.</i> Окремі аспекти захисту прав споживачів туристичних послуг	238
<i>Петров С. В.</i> Розмежування господарської та адміністративної судової юрисдикції: в аспекті теорії приватного та публічного права	241
<i>Процьків Н. М.</i> Особливості розірвання договору за згодою сторін	243
<i>Радовецька Л. В.</i> Новітні суб'єкти забезпечення державної безпеки України	246
<i>Роценко О. С.</i> Згода сторін у контексті реалізації принципу свободи договору	248
<i>Серебряник О. О.</i> Щодо охорони інформації про фізичну особу, яка міститься у базах даних	250
<i>Синенко С. В.</i> Особливості правового регулювання ненормованого робочого дня працівників транспорту	253
<i>Синчук С. М.</i> Державні соціальні стандарти соціальних послуг за законодавством України	256
<i>Сімутіна Я. В.</i> Окремі проблеми застосування законодавства про працю, що регулює укладення трудового договору	259
<i>Сіщук Л. В.</i> Правове регулювання відчуження акцій на фондовому ринку	262
<i>Снегірьов О. М.</i> Легальне врегулювання відносин за участю гаражного кооперативу та його учасників	265

Тихомиров О. О., Журавльова В. В. Захист авторських прав в мережі Інтернет.....	269
Тихомиров О. О., Забайлович Л. В. Інформаційно-правові конфлікти: поняття, види, особливості	271
Тихомиров О. О., Карпенко О. О. До осмислення інформаційного суверенітету	274
Федорченко Н. В. Особливості переддоговірних контактів потенційних контрагентів за договором про надання послуг	276
Філик Н. В. До питання визначення інтернет-сайту як об'єкту авторсько-правової захорони	279
Жаковський Ю. В. Стан легального забезпечення відносин торговельного посередництва: цивільно-правовий аспект.....	282
Манько А. О. Принцип добросовісності як підстава визнання права на захист окремим об'єктивним цивільним правом.....	284

**УСТАНОВА ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ФОРМА
ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Юридичні особи можуть створюватись тільки в організаційно-правових формах, встановлених законом. Організаційно-правова форма юридичної особи — це визначена нормами права сукупність пов'язаних між собою елементів (ознак), яка дає підставу у зовнішньому прояві вирізняти юридичну особу як особливий вид юридичної особи. Іншими словами, це певна сукупність ознак, визначених в правовій нормі: порядок створення (на підставі засновницького договору чи рішення установчих зборів); установчі документи (статут, засновницький договір, меморандум, установчий акт); права та обов'язки учасників (акціонерів, засновників), зокрема наявність чи відсутність об'єктів права власності на пай (частку, акції); відповідальність учасників (акціонерів, засновників) за борги юридичної особи; порядок управління юридичною особою; порядок реорганізації, ліквідації юридичної особи та ін. [1, с. 19].

Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 1 нового ЗУ «Про вищу освіту» вищий навчальний заклад (надалі — ВНЗ) — окремий вид установи, яка юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з видачою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Установою є організація, створена однією або кількома особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками за рахунок цього майна (ч. 3 ст. 83 ЦК). У формі установ найчастіше діють різні благодійні фонди, навчальні заклади, бібліотеки, музеї, лікарні, неприбуткові організації тощо. Створення установ з метою лікування, просвітництва, управління було відомо ще римському праву (Stiftungen, fondations). Вказані цілі можуть виходити далеко за межі індивідуального життя, між тим служіння цим цілям складає заповітні прагнення людини. Через це природним є бажання відокремити служіння цим цілям від конкретного фізичного суб'єкта, надати такому служінню характер міцності та тривалості. Це досягається створенням установи: для постійної

служіння вказаній цілі призначається майно і визначаються органи, що будуть експлуатувати його відповідно до призначення [2, с. 146].

Юридична конструкція установи дає підстави розглядати її з позиції теорії фікції юридичної особи, під кутом зору однієї з її різновидів – теорії «цільового безсуб'єктного майна». При цьому слід пам'ятати, що дана теорія з'явилась для обґрунтування юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності, а тому саме поняття «установа» є багатозначним: може мати загальне та спеціальне значення.

В першому випадку «установа» є родовою характеристикою в класифікаційному поділі всіх організаційно-правових форм юридичних осіб на корпорації та установи. В спеціальному розумінні поняття «установа» використовується для видової класифікації юридичних осіб і означає конкретну організаційно-правову форму некомерційної організації. Ідентифікація мети є засобом відмежування комерційної організації та установи. Створення юридичної особи, що не має на меті участі в економіці, викликало певні сумніви в її «генетичній повноцінності» [3, с. 29]. Цивільно-правова конструкція установи володіє відмінностями від класичної конструкції юридичної особи, розглядалися як порок. Чудову алегорію для державної установи запропонував Кулагін М. І., який назвав її «юридичним мутантом» [4, с. 22], за допомогою якого держава виконує соціальну функцію. Така установа є «державою-фасадом», що виступає посередником між державою та фізичною особою, яка споживає освітню послугу.

Для установи як організаційно-правової форми юридичної особи характерними є такі ознаки: 1) є непідприємницькою юридичною особою; 2) специфічна мета створення 3) установчим документом є статут; 4) належить до організацій, не заснованих на членстві; 5) повністю або частково фінансується власником (засновником); 6) особливий порядок формування майна; 7) особливий порядок зміни цілей діяльності установи, а також структури її органів. Пропонуємо розглянути окремо кожен з наведених ознак та застосуємо їх до ВНЗ.

1. У деяких країнах СНД поширений поділ юридичних осіб на комерційні та некомерційні. Український ЦК провів поділ на підприємницькі та непідприємницькі не всіх юридичних осіб, а лише товариств. Тлумачення положень ч. 1 ст. 86 ЦК дає можливість віднести установи до непідприємницьких юридичних осіб.

2. Мета створення окреслюється засновниками і залежно від сфери діяльності спрямовується на досягнення суспільних благ: освітніх, наукових, культурних, благодійних тощо.

3. Установа діє на підставі установчих документів, які являють собою комплекс документів встановленої законом форми, згідно з яким

досягається зовнішнє відокремлення її від інших установ за найменуванням, місцезнаходженням, органами управління, метою діяльності. Установчими документами є статут або положення, а іноді – загальне (типове чи примірне) положення про установу даного виду. ВНЗ діє на підставі власного статуту.

4. Установа належить до організацій, не заснованих на членстві на відміну від товариств, що створюються шляхом об'єднання осіб (учасників), які мають право участі у цьому товаристві. Таким чином в установі не виникають корпоративні відносини між засновниками.

5. Установа повністю або частково фінансується власником (засновником) за кошторисом, в якому строго фіксуються статті витрат і розмір сум, що виділяє власник. Зазвичай, виключно державне казначейство займається обслуговуванням рахунків установ. Новий ЗУ «Про вищу освіту» розширив майнові можливості ВНЗ і дозволив розміщувати власні надходження у територіальних органах центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, або в банківських установах (пункт 5 ч. 2 ст. 36 ЗУ «Про вищу освіту»).

6. Установа належить до групи організацій, на майно якої засновник має право власності, а сама установа може мати як право власності, так і право оперативного управління або господарського відання на майно, що надано засновником. Приватний власник передає приватній установі майно на праві власності. Публічний власник передає державним та комунальним ВНЗ майно на праві господарського відання, яким вони мають право володіти й користуватися.

7. Якщо здійснення мети установи стало неможливим або воно загрожує суспільним інтересам, то відповідний орган державної влади може звернутися до суду з заявою про визначення іншої мети установи за погодженням з органами управління установою (ч. 1 ст. 103 ЦК). Мотиви зверхня до суду мають виключний перелік: або здійснення мети стало неможливим, або досягнення останньої загрожує суспільним інтересам.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що ВНЗ як установа володіє такими ознаками: є непідприємницькою юридичною особою; має специфічну мету створення; установчим документом є статут; належить до організацій, не заснованих на членстві; повністю або частково фінансується власником; має особливий порядок формування майна; має особливий порядок зміни цілей діяльності установи.

Література

1. Кучеренко І.М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: монографія / І. М. Кучеренко. – К.: Юрид. вид-во «Аст» 2004. – 328 с.

2. Покровский И. А. Основные проблемы гражданского права / И. А. Покровский. – М.: Статут, 2001. – 354 с.

3. Максимец Л. Г. Образовательное учреждение как субъект гражданского права: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Максимец Леонид Григорьевич. – М., 2001. – 164 с.

4. Кулагин М. И. Избранные труды по акционерному и торговому праву / М. И. Кулагин. – М.: Статут, 2004. – 363 с.

УДК 340.12 (043)

Жилкова А. А., магістрантка,
Університет Коменського в Братиславі,
м. Братислава, Словацька Республіка

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ПРАВА В СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ТА УКРАЇНІ

Приватне право – це база, ядро правопорядку, засноване на ринковій організації суспільства. Воно в демократичних державах відіграє значну роль, служить втіленням реалізації демократичних принципів.

Сучасні дослідники дають визначення приватного права. Різні автори характеризують його як підсистему права, галузь права, сукупність однорідних галузей права, один із зрізів, пластів права, збірне поняття, наукову абстракцію. На нашу думку, приватне право – це підсистема права, яка складається з сукупності норм, які регулюють суспільні відносини, в яких реалізується приватний інтерес за допомогою диспозитивного методу правового регулювання.

В постсоціалістичних державах це нове, а точніше поновлене явище, так як тривалий час в цих країнах заперечувалось існування приватного права, право було засновано на принципах марксизму-ленінізму та служило реалізації планово-адміністративної економіки. Такими постсоціалістичними країнами є, наприклад, Україна та Словацька Республіка.

Право, зокрема приватне, в цих державах розвивалось під впливом різних держав. В Україні помітний значний вплив російського, австрійського, польського та радянського права, а в Словаччині – угорського та радянського (соціалістичного). Отже, спільним для цих країн є те, що вони досить довго не мали власних правових традицій, на сучасному етапі розвитку Україна та Словаччина створюють власні правові традиції та втілюють їх у правотворчості.

Для Словацької Республіки є характерним занадто довгий процес рекодифікації приватного права. В Словаччині все ще діє Цивільний кодекс

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**«ЮРИДИЧНА НАУКА І ПРАКТИКА:
ВИКЛИКИ ЧАСУ»**

12 березня 2015 року

Адреса:

03058, Київ, проспект Космонавта Комарова, 1
Тел. (044) 406-79-71
e-mail: pravo@nau.edu.ua
<http://www.law.nau.edu.ua/>

Підписано до друку 23.02.2015. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 12,2. Наклад 350. Зам. № 93.

Надруковано в «МП Леся».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи серія ДК № 892 від 08.04.2002.

«МП Леся»

03148, Київ, а/с 115.

Тел./факс: + 38 050 469 7485, 068 340 8332

E-mail: lesya3000@ukr.net

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

03058, Україна
м. Київ, проспект Космонавта Комарова, 1
тел.: (044) 406-70-35, 406-74-38
тел./факс: (044) 406-71-35

pravo@nau.edu.ua
www.law.nau.edu.ua